

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja ce
Swójbnj statok,
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosc ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosc da

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje dźělaš
Wšědne dny;
Džen pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty

Z njebjes mana
Njeh ei khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Gserbške njeđželske łopjeno

W Budyschinje

17. měrza 1935

Baužen

Njeđžela Reminiscere.

Jan 12, 24—26.

Reminiscere — wopomńće — ludowny žarowanški džen — džen wopomnjenja našich padnjennych rjekow! Myšle jich wjele, starsheju, bratrow, šotrow, njewjestow, dženša tu njejsu, ale tam wonka něhdže na čžich pohrjebniščach, hđžež našci rjekoj nět hžom dolhe lěta spja a wotpočuja wot cžežkeho džela, kiž su sa wótznj kraj a domišnu, sa naš wšchěch dokonjeli. Esmy w přjedawšich lětach poniženja drje druhdy šo prasheli, čžohodla to, hđž bē napošledj podarmo, to nět wěmy, šo nicžo podarmo njeje, šo njeje wopor, kiž je šo pschinješt we wěrije a nadžiji, šo je tak, kaž našch Anjes dženša w pschirunanju nam praji. „Je-li šo pschěncžne šorno do semje njepadnje a njesemrije, to woštanje wone šame; hđž pať semrije, pschinješe wjele plodow.“ Tak je šo štało. Žich rjekowški duch je sažo štanj w našim ludu; dženša nihto wjazn šo njeprašča: bē šnadno podarmo? Dženša wěmy, čžohodla šu šami šo sa wopor pschinjesč dnrbjeli, šo bñchu pucz pschihotowali k nowemu žiwjenju zplěho naroda. Tak nět zplj lud w džałownošci na nich pohlada a čžesczi jich jako dobnyczerjow a rjekow, kaž šu šebi sašlužili, a čžesczi s nimi tež tñch, kiž šu w prawym šrosumjenju jich wopora w cžežkich a njerosžudžennych lětach šnutsowneho wojowanja do jich stopow šupěli a wjednikej s woporom šrwje a žiwjenja pomhali nowy wótznj kraj natwaricž. Hđž šebi to wšcho prawje wobhladujemy a pschemjšlujemy, kajku wažnosč to Anjelowe šłowa sa naš maja. „Šchtóž šwoje žiwjenje lubuje, tón budže jo šhubicž; a šchtóž šwoje žiwjenje na tym šwěcže hidži, tón budže jo šdžeržecž k wěcžnemu žiwjenju“. Kať wjele cžłowjekow je šamo dženša hšchče, kiž myšla, šo šu šwoje žiwjenje wot Boha jenož doštali, šo bñchu w tutym žiwjenju prawje wjekele a rjenje šami sa šo žiwi

bñli, wo druhich njehaja šo štaracž. Šdžež tajki duch knježi, šlěduje rospadnjenje wšeho, šhinje lud a s nim zplě šamo wot šo tež jenotliwž. Šchtóž tak šwoje žiwjenje lubuje, šo njeha druhim ani kuska šwojeho žiwjenja pschidželecž, tón jo šhubi; hžom tohodla, dokeľ šzyla njewě, ššto žiwjenje je. Wón mēni, žiwjenje mēcž, ale nima, dokeľ njeje šapschimnyš Božu wolu wo žiwjenju. Bóh njeje pať cžłowjekow jako jenotliwžow štworil, ale jako ludn, jako zplj. Duž dnrbišch tež sa tutón zplj štejecž. Šchtóž je to čžiniš, a jenož tón — to pšaczi šdobom tež sa kóždeho, kiž je s njehladanjom na šwoje žiwjenje cžłowjekam dale pomhať na puczju wuwicža a praweho špóšnacža — budže dale žiwn w pomjatkju tñch šwojich. Wón pať je tež po Božej woli žiwn bñl a — kaž Anjes praji — šdžerži šwoje žiwjenje k wěcžnemu žiwjenju. Jeho je napošledj — hacž šam pñtnje abo niz — wěra wjedla a wón je woprawdže sa Jesužom šhodžik. To dale pschepytacž, wo to sa naš dženša njendže, ale to dnrbinj špóšnacž, šo je wšcha našcha wěra jenož njedoscžpólna, haj hoła, hđž woštanje pschi tym štejo, šo šebi myšle čžinimj. Anjes praji: Šchtóž mi čže šlužicž, tón šhodž sa mnu; a hđžež ja šym, tam dnrbi tež mój šlužownik bñcž.“ Haj a hđy bñchmj pólnošč špóšnacža we wěrije mēli, a bñchmj pschi tym štejo woštali, by bñlo kaž nicžo, hđy njebñchmj hotowi bñli, woprawdže sa Jesužom šhodžicž, to rēka, wšcho, šštož mamj, haj šamo žiwjenje dacž sa tñch, kiž šu našci bližšchi, kiž šu s nami jeneje šrwje, kaž je wón, našch Anjes a Šbóžnik, jako Božiči Esyn šo dať a woprowať sa wšchěch tu na šemi. Wón čže, šo bñchmj s wěry do njeho a do jeho wopora tak wjele mozn nabyli, šo bñchmj we wšchěm jeho wuczomnizy po prawom tež bñli, šo by jeho lubošč šnowa w naš žiwa bñla a mj je-mu tak šlužili s zplěje šwojeje wutrobny. „A je-li šo ššto mi šlužiči, praji Anjes, teho budže mój Wótž čžescžicž.“ Tu-to šłowo kaž jašne šłoncžko dženša šwěcži, njeh tež naš wo-

hrěwa, so budžemy tym runi, kotrymž je Bóh sam móž k jich rjekowstwje darit, so bychmy swólniwi byli w. dżakownosći Božu wolu dopjelnicž a w žiwej wěrje sa Khrystužom kłodžicž. Samjeń.

Gzežki nadawt.

Pšches njeměrnú nóz tak hrubu a šurowu
 Honi wíchor desčicž pšches tolstu cžmu.
 Njemdry torha wón ja durje, wofeńzy,
 Hdžež i džěczatkóm macž spi we komorzy.
 Měrnje a hluboko dncha to džěczatko;
 Tak žada šwoje prawo młode žiwjeńcžko;
 Spar šłódku wšchał hoji dobrej štrawosći. —
 Macž pať cžežko a šrudnje žalosći.
 Tu šty šón tak cžežki w šwojej mozy ma,
 Do wotucženja ju pšchewodža! —
 Ha, šcho dha tak šrudnje žawosćešče?
 „Wíchor je, wíchor!“ jej myšlicžka praješče.
 „Ach Božo, šđerž cžikoh' mi mandželškeho.
 Šchítaj mi mojeho džěscža nanka lubowaneho.
 Šjednocz naš po cžaku sažo tu hromadže,
 Dopjeln, mój Božo, tole mi žedženje.“ —
 Kano šo šłóncžko sa mrócžele khowašče.
 Wojat tam pomakku po trawnej šchžežy dže,
 Dopjelnicž pošlednju próstwu tak lubemu pšhecželej:
 „Lubny, mi donjež poštraw džěczatku, mandželškej!
 Šsnano šo bórsny sažo domoj namašam!
 Tola, Twojej woli, Božo, šo podawam!
 Wídžišč ty rańšče šerja te hšyščžate?“ —
 To běchu joh' šłowa pošlednje! —
 „Nadawt tak cžežki mi njebu cžakž žiwjenja! —
 Ha, šchepjeta pšchede mnu wšcha trawina?“
 A šemi pšhecžela wacžok wojaka kłócžesche,
 Kíž we ruzny domoj wón nješesche. —
 Naštróženaj macž, džěczatko hladašchtaj.
 „Š cžešču je padnył wón sa wótzny kraj,
 Wudnyšak, Bohu wšchón podany!“ —
 Wojat šo wróczi saž do wójny. — —

Słowa wopominanja.

Wopominajo tych, kíž sa wótzny kraj a lud padnychu, wopominamy tež toho, kotryž je sa wótzny kraj a lud štał we wójnskim a powójnskim cžaku šwěrnny hacž do šmjercže: to je pólny maršall prezident Hindenburg. A tutoho wulkeho wopominajo damy jemu šłowo, šłowo wopominanja wšchěch šwěrnnych wojowarjow a šłowo napominanja nam, kíž šmy šchítarjo a hajerjo jich sawošajenštwu.

Hindenburg rjekny 21. měrza 1933:

„... ja špominam i cžeščowanjom a i džakom na tych, kíž sa wótzny kraj padnychu. W nješkablazej šwěrje štrawju ja sawošajennych našchich drohich njebočžicžkich a we wutrobnej towaršchnosći wšchěch mojich towaršchow i wulkeje wójny. Woporny žiwjenja a štrawoty, kotrež šebi tuta wójna wot Němškeje žadašče, nješku podarmo byle. Š rospadanja wudobnywa šo Němška sažo k nazionalnej šylnosći w duchu tych, kotříž sa lud a wótzny kraj wojowachu a padnychu. Ššylna Němška dyrbi jich hordny a trajazy pomnik byčž!“ —

We šwojim „politiškim testamencže“ pišče Hindenburg 11. meje 1934:

„Hdnyž budu šo ja k šwojim towaršcham tam horjekach, i kotrymž šym na telko bitwišchžach sa wulkosć a cžešč na-

roda wojowak, wrócžicž, pšchíwołam ja młodej generaziji. Wopokažče šo šwojich prjedownikow hódni a nješapomnicže ženje, šo dyrbicže wy, hdnyž chžecže měr a derjeměcže šwojeje domišny šwěščicž, hotowi byčž, sa tutón měr a sa cžešč kraja tež to pošlednje dacž!“ —

A pšchi Tannenbergškim pomniku, kotryž je nětko se šwojeje hłownej wěžu wošebity pomnik našcheho wulkeho maršalla a prezidenty, rjekny Hindenburg, jón šwjecžo 18. septembra 1927:

„W njelicžomnych rowach, kotrež šu šnamjenja němškeho rjekowštwu, wotpočžuja bjes rosdžela mužojo wšchěch štron. Woni běchu tehdy pšchesjeni w lubosći a we šwěrje k šhromadnemu wótznemu krajej!“

A wopominajo tutoho wulkeho a wopominajo wšchěch, kíž šwěrnny hacž do šmjercže wojowachu sa lud a wótzny kraj, njech wo nim a wo nich k nam wospjetnje kanzler a wjednik Adolf Hitler šłowa, kotrež je rěčžak 7. augusta 1934 pšchi khowanju Hindenburga w Tannenbergškim pomniku:

„Pšched nětko štoro 20 létami wušwonjachu i tutoho městna šem k přěnjemu rasej po zykej Němškej šwonny mjeno generalneho pólnego maršalla. Dženša je naziona pšchi šwonjenju šwonow morweho šchědžiweho rjeka k wulkemu wojowanišchžu jeho nješchirunjomneho dobyčža dowjedka.

Tu wošřjedž drěmaznyh grenaděrow šwojich dobyčžerškich regimentow měj mucžny wójwoda nětko šwoj pošledni wotpočžink! Wěže hrodžišchžka njech šu štražnizny nješkablaczi tutoho pošlednjeho hłownego kwartěra k ranju! Standarty a šchorhoje maja tu wěčžnu paradu.

Němški lud pať budže pšchíhadžecž k šwojemu morwemu rjekej, šo by šebi w cžakach nusy šobubrak nowu móž sa žiwjenje.

Tola šamo tehdy, hdnyž dyrbjak pošledni šbytk tutoho cžela byčž rospřšchenny, budže tuto mjeno hišchže pšchezo nješmjertne . . .

. . . Njech létnyšakny šańdu, ženje njebudu šmęcž powědacž a rěčžecž wo rjekowštwje, khiba šo špominaja tež na němške wójško wulkeje wójny. Tehdy šjewi šo i mšly šańdženosče želesna fronta šchěreho worzloweho klobuka, nješkablaza, njezofaza, — pomnik nješmjertnosće. Dolhož pať tu Němžny žiwí budu, budu wopominacž, šo běchu to něhdy šynojo jich luda.“

Reminiscere:

špominaj, wopominaj, rospominaj!

Wojowarjo wojecžny wojowachu.

Bědžerjo bėdžeršny šo bėdžachu .

Dobnyčerjo dobyčžeršny dobywachu.

Rjekojjo rjekowšny wojujo, šo bėdžo, dobywajo mrějachu! —

Džakujja džakowni džakni šo? — —

Bólny list padnjeneho.

Bu pižanny pola Šperna 14. septembra 1915; 27. septembra tam tón, kíž jón pižasče, padny.

„Šchož mi da šměrom a špokojom do pšchíhoda hladačž, je to pšchěkwědcženje, šo we wšchěm a w kóždym dónt twori Bóh a šo je tež to najmjenšče, šchož šo na šwěcže štanje, sa to wotmyšlene a poštajene, šo ma škluzicž pošlednjemu šaměrej cžłowještwa, Božemu kralestwu. Tuta jednora wěra dawa móž a pšchewinjenje cžěrpjenjow a šwěta, dofelž pučž cžłowještwa njewjedže do cžěmnoty, ale k šwětku. Šak ja k tomu po šwojim šnadnym pšchínoschuju, hacž se žiwjenjom abo i wumrěčžom, je wšcho jene. Šenož šo ja, wědomnje a nješebicž-

wje na tutón wotnŕnjennj kónz hladam, čžini tutoho žiwjenja džitwne pucze rosumliwe a da nam prawje spósnacz, šchto je po prawom žiwjenje hódne. Mŕja dušcha njeje wobczježena. Ja wumru rad, jeliso je Bóh to wo mni woblamknył.“

Bošwjecenje noweje Lucžanskeje žyrkwje.

Sańdžennj pjatk, 8. nalětnika, bě wažny džen sa maŕu Lucžanŕtu wožadnu w pruskej kerbskej holi. S wulkej prózu je ŕej nowy Boži dom natwarila. Nětko dyrbjesche ŕo pošwjeczicž. Lucž, Schepschezyn a Bjerwald, wšny, kiž wožadnu tworja, běchu rjenje wupnšchene. Krašny nalětny džen bě tutón pjatk, bohužel paŕ kšetro symny. Ale njedžiwajzy symneho čžaŕa je ŕo rjana čžrjoda luda seschla, so by s Lucžanskej wožadnu pošwjeczjenje noweje žyrkwje ŕobu ŕwjecžila.

Krótko do 2 hodž. wołachu naŕ swony noweje žyrkwicžki k pošwjeczěnskej Božej ŕlužbje. Naŕšy šchlesyŕski biŕkop D. Zänker, byrnjež bě khorowaty, bě do maŕeje holanskeje wožadny pšichhwatał, so by nowu žyrkej pošwjecžil. S knjesom biŕkopom šhromadžichu ŕo nimale dwanacze duchowni, Lucžanska žyrkwinska rada a žyrkwinske ŕastupjerštwó, ŕastupjerjo statneje wopšchnošcže, pšcheproscheni hoščjo a wožadni w schulŕskej iŕtwi, kotraž je wot lěta 1929 ŕem „Lucžanski Boži dom“ byla. Bicar Adler, tucžakny ŕastupowar Wuješdžanskeje a Lucžanskeje wožadny, porēcžja rosžohnowaze ŕłowo, a wožada ŕa njeke „Božo, wonkšód požohnuj“. Pod swonjenjom wšchěch iŕjoch swonow čžehnjehmy w ŕwjedžěnskim čžahu wot schule k žyrkwi a do łoŕa wołoko njeje. Biŕkop D. Zänker pšchepoda klucže žyrkwje Lucžanskej wožadze. Garar Malink-Wasowski na to Boži dom wotamkny se ŕłowami pšalmiŕny: „Wotewěcže mi wrota prawdoščje, so ja do nich póndu a tomu Knjesej ŕo džaŕuju.“ Rjenje wupnšchennj Boži dom bě hnydom pšchepjelnjennj; a někotryžkuli, kiž to ŕbožo njemějesche, ŕo do Božeho domu nuts ŕunycz, dyrbjesche pšchi wótšjerēcžaku w schuli na ŕwjedžěnsku Božu ŕlužbu poŕłuchacz. Džecžazy khór wuspěwa pšchi ŕapoczatku ŕwjedžěnskeje Božej ŕlužby kěrluŕch: „Šacz ŕem je Bóh mój dowjedł mje se ŕwojej wulkej hnadu.“

(Poŕracžowanje ŕečehuje.)

Šsluž tym, kiž ŕu wožamocženi!

Šnustkowne mižionštwó je mělo pšchezo hižo ruzny poŕnej džěla. To ŕo tež nětko w nowej Němŕskej pšcheměniko njeje, hacž runje je Šnustkowne mižionštwó wšchelake nadawki wotedało. Tohodla wobšteji dale naŕšy nadawł a naŕšcha pšchibłuchnošč w tym, jemu pomhacz džělacž, jemu smóžnicž džělacž.

Do jeho džěla ŕłušcha tež, ŕo ŕtaracz ja a ŕo ŕtaracz wotnych, kiž buchhu kšlostani a sa tnych a wo tnych, kiž s kšlostarnje a s jaŕtwa ŕažo pšchińdu. Kaŕ čžezko to sa tutnych, ŕažo džělo a měštno namakacz a kaŕ čžezko to, tajkim smóžnicž, po prawym puczju hičž a ŕebi ŕprawnje ŕwój wšchědny kšlěb ŕakłuzicž.

Bjes džiwa tohodla, so ŕu woŕebite ŕjednocženštwó nastake, kotrež ŕu ŕebi nadake, ŕo wo a sa tajkič ŕobuczłowjełow ŕtaracz. Tak mamy tajke ŕjednocženštwó pod mjenom: „Arbeitsgemeinschaft zur Ausbreitung des Evangeliums unter Gefangenen, Straftentlassenen und Einsamen“; wono je ŕo Šnustkownemu mižionštwu pšchisamkło. Wo ŕwojim poŕšlednim hłownym ŕeńdženju je wono rosprawu roŕeŕłako. S tuteje čžzemy tu něščto podacz. Šdnyž ŕo do toho podnuriŕny, naŕ wěščje džalownošcz nawabi, ŕobudžělacž na tutnym

polu kšchescžijanskeje lubošcže kaž doznyla na dalokim a šchěrokim polu Šnustkowneho mižionštwó, na kotrymž je telko džěla.

Wo džěle mjes wožamocžennymi piŕchu woni we ŕwojej rosprawje tole:

„Šslužo jatym pšchindžemy tež hušto k čžłowjekam, kotšič ŕu ŕo, wopuŕschženi, ŕjebani, roshorjeni, do ŕrudoby a ŕtarosčow ponurjeni, paŕ herjekajo wobŕkoržuju, paŕ poraženi, wšdali, dale wojowanje žiwjenja wojowacz, a tohodla tróžkajo s Božej schule kšochnychu — ŕnajmjeńšcha woni mēnja, so ŕu kšochnyli! — Wožamocženi džěja ŕwój pucz — do ŕahuby.

Relko mlódných, ŕjebanych čžłowjekow nadeńdžemy my tola, kotrychž njestutk někaŕkeho mužškeho wo pjenješy, kšubko, ŕtaršchisłi dom, ŕlužbu a ŕastojnštwó ŕjeba, kotšič tohodla ŕhubichu wěru do Boha, — wšcho woporny tnych, kotrymž my we wuŕstawach ŕlužimny. Tež nimo tutnych njeŕmēmny nimo hičž! My jich pšcheproschujemy k tomu, kotryž jich wutrobu ŕnaje a kotryž čžze jich ŕrudobu do radoščje pšchewobrocžicž, hdyž woni swola do toho, bjes čžehož njeńdže, mjenujzy: ŕo jemu žyle dowěricž.

Wožamocženu a wopuŕschženu namakam tak ŕtaru macž, kotraž mi se ŕyljami powěda wo njeŕbožu, kotrež je na nju pšchisłko s tym, šchtož je s jeje ŕynom było. Tu rěka sa mnje, macž poŕajacz na wopacznoščje, kotrež tak někotraj ŕtaršchej pšchi woczehnjennju džěcži ŕawinujetaj a kotrež maja ŕwoje ŕečehwki. Bóh paŕ wužiwa tole poděńdženje sa to, ŕtaru macž žyłu a žyle dobycz sa ŕwoje kraleštwó.

Wbo: Štaršchej pšchindžetaj do naŕšchje rěczneje hodžiny. Ja widžu na jeju rosŕudžennym woblicžu a na jeju ŕylšojtnmaj wócžkomaj, so je jeju ŕrudžba wulka. Štaj s nahladnych woschłtow měšta. S njestutkom ŕtawa ŕwojeje ŕwójby ŕhubiŕšhtaj ŕamoženje. Njeŕmilnje wuŕtorcžichu jeju jeju dotalne woschłty se ŕwojeje ŕrjedžimny, hacž runje běŕšhtaj lěta dokhó tam wobkhad měłoj. Nětko ŕtaj tu wožamocženaj a ŕtejitaj pšchi bofu, mēnjo, so njemóžetaj tole ŕnješč. — Boža hodžina tež jimaj hiščje w jeju žiwjenju wotbije. W hdyž tež ŕwěłt jeju wopuŕschžiči — Šesuŕ Khrystuŕ je tu sa njeju! Kaŕ rjenje byŕšhtaj-li wonaj bórny ŕobu ŕpewacz ŕamohłoj:

„Šdnyž mam jenož jeho,
Šswět rad puŕschžicž čžzu,
Wotrjeknycz ŕo dužny wšcheho;
Ja sa ŕwojim Knjesom du,
Njech tež druŕny wšchitzy
Po šchěrokim puczju khodža ŕpizny.“

Š mižionštwó.

W auguščje budže to lětko ŕto lět, so w Rhinje wumrē mižionar Robert Morrison, kiž bě přeni proteŕtantiški mižionar w Rhinje. Tuto dopomnjenje ŕbudžuje wšchelke dopomnjenki na čžaz přenjeho ewangelškeho džěla w Rhinje. Wono bě jara čžezke.

Robert Morrison bě wot wšchěch bołow wot njeŕpšchecželow mižionštwó wobdaty. Rhinški kšezor bě 1793 praŕik: „Rosšchěrjenje kšchescžijanskeje wěry njemóže ŕo dowolicž“. Morrison piŕkaŕche tehdy: „Rhineŕam je pšchi ŕmjertnym kšlostanju ŕakafane, naŕ w Rhinškej rěcži roswučžowacz“. Tola wón bu bórny miŕšht w tutej rěcži. Škradžu bě ju nawuŕnył. Tež rumczł jeho hdyka a pšchebnyka bě ŕnadny a jara wobmješowaný. Wšcho dyrbjesche jeho džělo hacžicž. Tola 27 lět wuttra wón na tutnym měščje. Přenje 5 lět ŕo kóžde wosjewje-

nje kšesćizjanskich knihow křoštasche. Ale niz jeno to. Tež Portugisjojo běchu jeho njepšhecželjo. Tu šo tak prawje jewi móz mamona: Kšesćizjenje pshecziwo rosšěrjenju kšesćizjanskeje wěry w pohanskim kraju! Tola wón wutra a pschětra a dokonja pscheložk Noweho Sakonja do kšinskeje rěče. Ale runje w tutym wołomitu dozpichu portugisizny pschekupzy, šo bu Morrison wotwołany. Tola bórny tam sašny bě. Woni šami jeho nusnje trjebachu jako tołmaczerja. Jeho nadawł bě, šotowicz kšinsko-jendželski słownik. Tutón wón tež dokonja. Tohorunja pscheloži tež žyłu Bibliju a šestaja słownik kantonskeho dialekta, kotryž bě wošebje wažny.

Njepowalny šteješche Robert Morrison tam, hdžej bě jeho tón knjes do džela šajil a šo njebojšche, hacž runje do kólowokoło njepšhecželjo. Tuž je po prawom, šo jeho w lěče jeho 100. šmjertninow wopominamy a něšcto šnowa nawuknjemy: šo šmy wschitzy šwołani na dželo w Jezukowym kraleštwje: doma a wonka. —

Zyrkej a stat.

Tak woni to činja! Ščo? Čzi, kiž šluscheja do tnyh, wo kotrychž 10. měrza pišachmy —: „Deutschgläubigen“. — A tak činja? Našy čaž, naše lěta licžimy pať „do Khr. n.“ = v. Chr. G. — pať „po Khr. n.“ = n. Chr. G. Ščo praša, pišchu woni? „Es ist gewiß nur eine kaum bemerkte Gewohnheit, aber wir Deutschgläubigen sollten nicht dazu beitragen, daß Christus — und sei es auch nur bei Geschichtsdaten — in den Mittelpunkt der Geschichte so gedankenlos gestellt wird. Sagen wir also z. B. „vor oder nach der Zeitenwende“ (abgekürzt: v.d.ZW.).“ — Njehamy š tutym wupluskom antikhryštoweho ducha naše šerbške pišmowštwowobo hacžicž, tohodla tute ryncžki tak, kaž je čzišcžane namašachmy.

Najštarša zyrkej Ruskeje — budže podtorhana. We Kiewje šteji šlawna katedrala Šwj. Sophije. Wona je macžerna zyrkej rušowskeho kšesćizjanštwow, t. r. wot tuteho Božeho doma wukhadžejo pschewiny kšesćizjanská wěra ludny Ruskeje. Šsowjetwňšnosć je wobšamka, tutón Boži dom podtorhacž a čže to nětk tež wuwješcž, hacžrunje je š wukraja wjele protestow doštała. Kať mohło to tež pola antikhryštownyh pschewišowarjow hinať bycž!

Evangelium w Kšinskeje. Mjes kšinskeje mlodžinu jewi šo ewangelizazište hibanje. Wot wójny šem njebu mjes kšinskeje mlodžinu telko ša ewangelij wotewrijenyh wutrobow namafanyh, kelkož nětkle. To je nadžija.

Se Šerbow a š dalša.

Do Lucja pschiježe dženska a na dalšich njedželach našy njedželnik „Bomhaj Bóh“ rjanu a wobšěrnu rosprawu wo požwjeczenju noweho Božeho doma. To wěšcže wšchěh wošadnyh a wšchěh, kiž šu móhli rjany šwjedžen šobu šwjecžicž, wulzy šwjekeli. Njeh šebi š tym tež naše šopjenko prawje wjele wutrobow a domow wotewri, niz jeno ša tute njedžele, ale ša pschezo. Wono čže tola wošadnik bycž — wošadnik tež ša pruste wošadny, š kotrychž je w pošlednim čžašu jara mało rosprawow doštało. Njeh Wam tute ryncžki šdobom pschiježu naše najwutrobnišche šbožopšcžcža ša Wašy Boži dom a ša žyłu wošadu. Šajo šebi wótzow

rěč a wěru, twařny šobu šwěru Bože kraleštwow Bohu š čžescži, šebi, šwojim, šwojej wošadže, šwojemu ludaj š žohnowanju!

Nadawł dobrych ewang. Šerbow.

Šo pschikasni wjednika Domowiny je šariadowany tydžen š wabjenju čžitarjow ša našy jenicžki dženiť „Šerbške Nowiny“ a druge šerbške čžakopižny. Wošebje ewangeliskim Šerbam placži tuto namošwjenje. Wěmy, šo je to šnadny džel ewangeliskich Šerbow, kiž našy jenicžki njedželnik „Bomhaj Bóh“ woteběra. Pschirunamy lubošcž katolškich Šerbow š ich čžakopižu „Katolški Bošol“ (1600 čžitarjow na 13 hacž 15 000 dušchow), bychu ewangelšny Šerbja niz 1800 exemplarow čžakopiža „Bomhaj Bóh“ woteběrali, ale trójny tak wjele, abo šnajmješcha hišcže ras tak wjele. Bohužel njeje tomu tak a ma šo wobžarowacž, dokelž je to š škodže našeho luda. Ščtož „Bomhaj Bóh“ w domje nima, tež ša „Šerbške Nowiny“ kroschika wysche nima. Škupošcž to bycž njemóže, pschetož „Bomhaj Bóh“ placži bėrtlětnje 1,08 hr. a „Šerbške Nowiny“ měžacžnje 1,50 hr. Šwjescha je to šašparnošcž a bjesinterežnošcž. My šwěrnj čžitarjo pať mamy tón šwjatny nadawł, tež šo šobu prózowacž, šo bychmy žyť we wošadnym a narodnym žiwjenju byli; tohodla je nusnje wabicž šajimzow ša naše čžakopižny. Mějmy šo po hešle našich katolškich narodowzow: „Ša zyrkej a lud!“ — Šewat móže šo štačž, šo jónu štejmy bjes njedželškeho šopjena a naž wšchěh šwjazazeho šerbškeho dženiť, kaž nětko našy šerbšny ewangelšny wěrybratšja a šotry w Delnjeje Lužizny. Štražujmy přjedy hacž je pschepošdže!

F. Th. Š.

Šchispomnjenje, a to jenož jenicžke, ale tuto čžini, šo tute šłowa, kotrež niz š Lužizny, ale š Driježdžan pschikhadžeja, čžim šhutnišcho š nam wšchěm rěčža a šo čžim wóšišcho wo wšchě šerbške wutrobny škapaja: Čžitarjow hižo dawno wjazny 1800 njeje!!!

Čžehodla pschispomnichmy, šo tute šłowa š Driježdžan a niz š Lužizny: Dokelž je tež tu še Šerbami tak kaž š šoždym druhim ludom: Šwonka domišny wuknješy domišnu čžim bóle, a tak tež macžernu rěč, dokelž špóšnajesch, šcho droheho čži poprawom je. Tuž hajmy šerbškich wótzow a macžerjow rěč a hajmy ju tež š tym, šo našy njedželnik „Bomhaj Bóh“ čžitamny a rosšěrjamny!

Na pučž.

Woni, našy pólnoščěri, wojowachu, wumrěchu ša naž — ša mnje.

Šištowanje.

Šdnž nadobo pošť 3 listy ša naše šopjenko pschiježe a šdobom ščtwórtny šobudželacžer šam š wobšěrnej rosprawu pschindže — kať njednyrbjal šo to redaktor tuteho šopjenka radowacž?! Še tola husto došcž še wšchěkim šam na šo pošajany a wopušcžženy! Tohodla: Kni. L. a B. a k. Š. a Š. najwutrobnišchi džak. A runje tohodla tež: drugi ras šako tak!

Redaktor.

Ša Škuli a Šudica a dalšche njedžele poštara šo š. w. š. Š. — Ša Laetare: B. : ž w B.